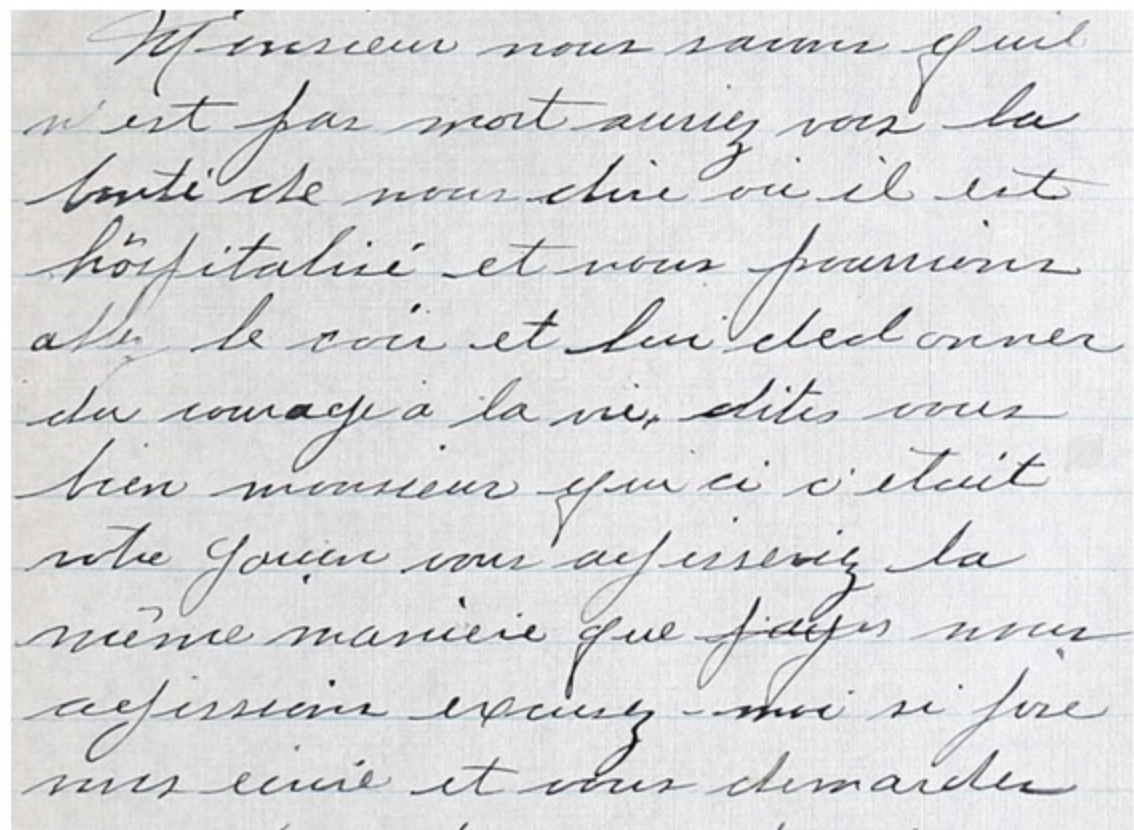

Lessard Joseph Arthur 11 F 09

Arthur was gesneuveld, maar zijn moeder geloofde het niet

Monsieur nous salue. Quel
n'est pas mon aïeul, vos la
bonté de nous dire où il est
hospitalisé et nous pourrions
aller le voir et lui donner
du courage à la vie, dites vous
bien monsieur qu'il c'est
notre jour nous désirer la
même manière que faire nous
désirer aussi moi si je
vous envoie et vous demander

"We weten dat hij niet dood is", schreef Gisèle Jean. Bron: Canada, WWII Service Files of War Dead, 1939-1947 Negen jaar nadat Arthur Lessard was gesneuveld, twijfelde zijn familie nog aan zijn dood.

Joseph Arthur Marcel Lessard was geboren op 27 oktober 1922 in het Canadese Montreal als jongste in een gezin van vier. Toen hij eind 1942 zijn keuring deed voor het leger, werd hij beoordeeld als een slimme jongeman in goede gezondheid met de juiste militaire houding. Hij was, zo beoordeelde de dienstdoende sergeant, meer dan gemiddeld intelligent. Hij hield van ijshockey en honkbal.

Arthur Lessard was op zijn zestiende van school gegaan. Toen hij zeventien was kreeg hij zijn eerste baantje bij een textielfabriek, waar hij twee jaar werkte. Daarna werkte hij een jaar bij de Canadese spoorwegen (Canadian Pacific Railway).

Lessard was een goed soldaat, al had hij een paar kleine akkefietjes. Hij werd een keer bestraft omdat hij een order niet had opgevolgd en hij was eens afwezig zonder verlof. Desalniettemin werd hij geschikt bevonden om als infanterist te worden ingezet bij de strijd tegen de Nazi's.

Op 27 mei 1944 werd hij verscheept naar Engeland. Twee maanden later, ingedeeld bij het Franstalige Fusiliers de Mont-Royal, kwam hij in Frankrijk terecht. In augustus 1944 raakte hij vermist tijdens gevechten. Drie dagen na de vermissing dook hij ongedeerd weer op bij zijn regiment. Zijn moeder kreeg een telegram dat hij vermist was. Maar ze kreeg nooit bericht dat hij weer terecht was.

Tot in april 1945. Toen kwam er bericht van het sneuvelen van Arthur Lessard. Lessard was met vier van zijn maten van dezelfde eenheid omgekomen in gevechten met de Duitsers. Hij sneuvelde op de Beuseberg bij Holten en werd begraven in een tijdelijk graf aan de Rossweg in Laren (Gld).

In het officiële legerbericht aan Lessards moeder stond dat hij was omgekomen op 7 april, ongeveer 8 mijl ten oosten van Zutphen in Nederland. Die datum was voor het gezin Lessard al zwaar beladen. Op 7 april 1936 was vader Lessard op 49-jarige leeftijd overleden. En nu, negen jaar later, was er bericht van het overlijden van de jongste telg van het gezin, nota bene op dezelfde datum.

Het bericht over de dood van Arthur liet het gezin in verwarring achter. Arthurs moeder kon of wilde het niet geloven. Ook al werden de persoonlijke spullen opgestuurd, ook al kwamen er berichten over de plek waar de jongeman tijdelijk was begraven, en ook al ontving ze een foto van het definitieve graf van Arthur op de Canadese begraafplaats in Holten.

Eind 1946 stuurde zij een brief aan het ministerie voor veteranenzaken: of ze geen opheldering kon krijgen over de dood van haar zoon. Het ministeriële antwoord – een maand later – was zakelijk en kort: Nee, helaas, er waren geen details over de omstandigheden van de dood van Arthur, anders dan dat hij door de vijand was gedood ongeveer 8 mijl ten oosten van Zutphen.

ron 8 milles à l'est de Zutphen, Hollande.

Malheureusement, nous n'avons aucuns détails ayant trait aux circonstances de sa mort. Comme on vous en a déjà fait part, ses restes ont, depuis, été transportés au cimetière militaire canadien, à Holten, Hollande, où ils reposent dans le lot 11, rang F, fosse 9.

En temps opportun, nous recevrons les

"Helaas, hebben we geen details over de omstandigheden van zijn dood." Bron: Canada, WWII Service Files of War Dead, 1939-1947

In april 1951 meldde Gisèle Jean zich bij het minister. Zij was de verloofde van Arthur, schreef ze. Ook zij wilde meer informatie, ook omdat Arthurs moeder ziek was. Ze wist dat Arthur vermist was en dat hij daarna bij haar weten nooit meer was terug gemeld. "We weten dat hij niet dood is. Wilt u ons alstublieft laten weten waar hij in het ziekenhuis ligt, zodat we hem kunnen troosten en bemoedigen."

Ambtenaar H.M. Jackson van het ministerie van veteranenzaken gaf haar in een brief uitsluitsel. Hij meldde dat Arthur op 25 augustus vermist was gemeld, maar dat hij drie dagen later ongedeerd terug was gekomen bij zijn eenheid. Jackson schreef verder dat Arthur echt gesneuveld was en dat zijn lichaam tijdelijk begraven was in de omgeving van de plek waar hij was omgekomen.

Op 18 januari 1954 klom Arthurs broer Aimé in de pen. Moeder was inmiddels overleden. Hij wilde toch graag weten hoe het zat met zijn broer. Hij had nooit geloofd dat zijn broer was gesneuveld. "Ik heb liever dat hij vast zit in de Kingston gevangenis, dan te weten dat hij dood is, dan had ik tenminste nog geringe hoop dat ik hem weer kon zien", schreef Aimé. Hij had van een vriend, een luitenant in het leger, gehoord dat Arthur niet dood was. Hoe het precies zat, had de luitenant ook niet kunnen zeggen, omdat het een militair geheim zou zijn.

Ambtenaar Jackson schreef een uitvoerige brief aan Aimé Lessard, waarin hij voor een deel herhaalde wat hij ook al had geschreven aan Aimé's moeder en aan Gisèle Jean.

Hij voegde daar aan toe dat er geen enkele twijfel was over het overlijden van Arthur. Verhalen dat hij nog in leven zou zijn, kwamen van horen zeggen en gingen niet vergezeld van enig bewijs. Daar kwam nog bij dat alle formaliteiten rond het overlijden van Arthur netjes met zijn moeder waren afgewikkeld.

De waarheid was hard. Misschien wel te hard om te aanvaarden.

© 2016 Jan Braakman